

Výklad § 50 autorského zákona o věcné a místní působnosti

Ivo TELEC

Autor tohoto příspěvku podává svůj výklad § 50 zákona č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorského zákona), ve znění zák. č. 89/1990 Sb., zák. č. 468/1991 Sb. a zák. č. 318/1993 Sb., který se týká věcné a místní působnosti tohoto zákona. Nejedná se o výklad jediný, který lze v naší odborné literatuře nalézt, nicméně o výklad možný, jehož správnost je třeba potvrdit praxí, zejména soudní. Jeho účelem, resp. účelem jeho publikace právě v tomto časopise, je též přispět k vyjasnění některých mezioborových právních otázek, které by mohly usnadnit i výuku některých navzájem souvisejících předmětů na našich právnických fakultách.

Pro lepší orientaci čtenáře je následně uveden i vlastní text § 50 cit. zák. (dále jen ve zkratce AZ), na jehož ustanovení pak v dalším textu odkazuji.

Text § 50

(1) Ustanovení tohoto zákona se vztahují na díla autorů, kteří jsou československými občany, ať vznikla nebo byla uveřejněna kdekoli. Totéž platí o dílech autorů, kteří požívají v Československé socialistické republice práva azylu.

(2) Na díla cizích státních příslušníků vztahují se ustanovení tohoto zákona podle mezinárodních smluv, a není-li jich, je-li zaručena vzájemnost.

(3) Není-li splněna žádná z podmínek uvedených v odstavci 2, vztahuje se tento zákon na díla autorů, kteří nejsou československými občany, byla-li poprvé v Československé socialistické republice vydána nebo uveřejněna anebo má-li zde autor bydliště.

(4) Trvání autorského práva u děl cizích státních příslušníků nemůže být delší než v zemi původu díla.

(5) Ustanovení odstavců 1 až 4 platí obdobně i pro výkonné umělce a jejich výkony.

Výklad k odstavci 1):

1. Odst. 1 obsahuje normativní zakotvení věcného (předmětného) a územního (teritoriálního) rozsahu působnosti AZ.

Věcná působnost AZ se týká děl (resp. výkonů), přičemž vychází z legálního kritéria, kdo je autorem díla (kdo je výkonným umělcem). Toto soukromoprávní (ve své podstatě ovšem mimoprávní povahové) kritérium je založeno na veřejnoprávním prvku. Jím je pojem státního občanství a pro tyto autorskoprávní účely též jemu na roven postavený pojem práva azylu.

AZ vychází ze zásady teritoriality, jež patří mezi tradiční zásady práv k nemohotným statkům, mezinárodně ovládající tuto třídu práv. V praxi to znamená, že působnost AZ se vztahuje pouze na takové (oprávněné i neoprávněné) užití díla (nebo výkonu), k němuž došlo na území České republiky (v tuzemsku), resp. to znamená, že autorské právo stanovené AZ platí jen v hranicích České republiky. (Srov. *lex loci protectionis*.) Z hlediska uplatnění této zásady není rozhodno, kdo je v daném případě uživatelem díla. Tj. autorskoprávní vztahy (a obdobně i právní vztahy z práv výkonných umělců) se řídí národním zákonodárstvím státu, na jehož území se ochrana uplatňuje. (Vedle toho ještě platí v určitých případech i „práva zvlášť přiznaná“ mezinárodní smlouvou, obsahující přímé a v menší míře i kolizní normy – srov. čl. 5 RÚB, pokud jde o některé cizince.) V návaznosti na zásadu teritoriality je třeba zmínit i zásadu asimilace, která je chápána jako formální reciprocita (vzájemnost) – viz níže.

2. Podle toho, na jaká díla (a nutno rozumět i výkony výkonných umělců – viz níže) se vztahují ust. AZ (tj. podle kritéria působnosti AZ, resp. podle působnosti našeho národního autorskoprávního režimu), rozlišujeme díla:

a) autorů, kteří jsou občany České republiky – viz zák. ČNR č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Jím jsou na roven postavena díla autorů, kteří sice občany České republiky nejsou, nicméně v České republice požívají práva azylu. (Viz čl. 43 LZPS, podle něhož Česká republika – v dnešním smyslu, „poskytuje azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod. Azyl může být odepřen tomu, kdo jednal v rozporu se základními lidskými právy a svobodami“.) Jedná se jen o tzv. politický azyl, nikoli o azyl hospodářský aj.) Za osobu, jíž byl Českou republikou poskytnut azyl, je z hlediska provedení našeho ústavního řádu zapotřebí považovat cizince s přiznaným veřejnoprávním postavením uprchlíka podle zák. č. 498/1990 Sb., o uprchlících, ve znění pozdějších předpisů. (Veřejnoprávní terminologie zde není jednotná.) Nepostačuje pouhé udělení veřejnoprávního povolení k pobytu na území České republiky pro cizince podle zák. č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění pozdějších předpisů, pokud se tak nestalo v souvislosti (v důsledku) s přiznáním postavení uprchlíka.

V obou těchto případech je nerozhodné, zda dílo těchto autorů vzniklo na území České republiky či, zda bylo na tomto území pouze (nebo i) uveřejněno, anebo, zda tyto skutečnosti nastaly mimo území České republiky. Rozhodující je autorův veřejnoprávní status v době užití díla. (Do budoucna lze uvážit, aby na roven stát-toobčanskou a azylantskou byl postaven i třetí druh autorů – cizinců, a to těch, kterým bylo uděleno povolení k trvalému pobytu na území České republiky, aniž by se jednalo o azylanty. Zvážit je možné i autorskoprávní aspekty udělení jiných povolení k pobytu.)

b) autorů cizích státních příslušníků nebo osob bez státní příslušnosti (apatridů), pokud na území České republiky nepožívají práva azylu.

V obou případech *sub a) a sub b)* se uplatňují princip personality.

3. Na díla autorů uvedených shora *sub a)*, tj. na díla občanů České republiky a na díla azylantů (státům uznávaných uprchlíků) na našem území, se ust. AZ vztahují přímo a vždy: (K autorům *sub b)* viz odst. 2).

Výklad k odstavci 2):

1. V tomto odst. se upravuje působnost AZ (tj. našeho národního autorskoprávního režimu) na díla autorů uvedených shora *sub b)*, tj. na díla cizích státních příslušníků – a nutno pojmově (a povahově) dovést i na díla osob bez státní příslušnosti, pokud obojí osoby u nás nepožívají práva azylu (srov. arg. odst. 1).

2. Na díla těchto autorů se ustanovení AZ vztahují jen nepřímo, a to za následujících legálně vyláčených předpokladů (méně správně řečeno za „podmínek“):

a) podle mezinárodních smluv (viz RÚB, VÚAP, *Dohoda mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o vzájemné ochraně autorských práv k dílům literárním, vědeckým a uměleckým*, podepsaná v Praze dne 18. 3. 1975 (viz vyhl. č. 5/1976 Sb.), podle nichž si státy vzájemně zajišťují autorskoprávní ochrany, a není-li těchto smluv, resp. nejsou-li Česká republika a stát, jehož je autor státním příslušníkem, jejich stranami, pak platí subsidiární postup podle:

b) zaručené vzájemnosti autorskoprávních ochran v České republice a v příslušném státu, jehož je autor státním příslušníkem (srov. *vl. vyhl. č. 50/1927 Sb. z. a n., o ochraně původského práva v poměru k Spojeným státům americkým*, a jí odpovídající právní akt prezidenta USA). Jedná se o tzv. formální vzájemnost (reciprocitu).

Subsidiární postup podle „zaručené vzájemnosti“ má dnes význam spíše jen historický a okrajový. V mezinárodních vztazích se v našem oboru totiž široce a rozvětveně uplatňují právě mezinárodní smlouvy, jimž dává přednost i AZ.

3. Jednotlivé mezinárodní autorskoprávní smlouvy (viz výše) vycházejí, stejně jako i sám AZ, ze zásady teritoriality. Stanovení zásady asimilace (asimilačního režimu), pak znamená, že smluvní stát je zavázán nakládat v oblasti, na níž se mezinárodní smlouva vztahuje, s cizími státními příslušníky ostatních smluvních stran

jako se svými státními občany (národní zacházení). Tj. každý stát je zavázán jim přiznat svůj národní autorskopravní režim, což je v případě naší republiky legislativně vyjádřeno v odst. 2 a 3 jako tzv. formální reciprocita. (Srov. též výrazy angl. *national treatment*, franc. *traitement national*, něm. *Inländerbehandlung*.)

Kromě asimilačního režimu však některé mezinárodní smlouvy obsahují též přímé normy, které stanoví zvláštní konvenční práva (*iura conventionis*), jež upravují užití zahraničních děl na území smluvního státu. *Iura conventionis* platí jen tehdy, je-li tak pro určitý případ mezinárodní smlouvou ujednáno, a to bez ohledu na národní režim, který může být od nich odchýlný. (Výjimkou je, pokud k národní (vnitrostátní) odchylce došlo v rámci mezinárodněprávní výhrady ve prospěch národního zákonodárství, tj. výhrady umožněné samou mezinárodní smlouvou.) Celkově lze říci, že mezinárodní autorskopravní smluvní systém, který vychází v první řadě ze všeobecných univerzálně otevřených autorskopravních úmluv, poskytuje oprávněným osobám jen základní ochranu. Rozsah této ochrany není ani v jednotlivých mezinárodních smlouvách jednotný. Řadu otázek pak mezinárodní autorskopravní smlouvy vůbec neupravují a platí vnitrostátní právo jednotlivých signatářských států, které se od sebe leckdy i významně liší.

4. U nepřímé působnosti AZ na základě mezinárodních smluv, je zapotřebí vždy zkoumat, jakého znění příslušné mezinárodní smlouvy se Česká republika a stát, jehož příslušníkem je autor díla, společně účastní. (Svůj význam mají i příslušné výhrady některých států k určitým článkům mezinárodních smluv, jsou-li tyto výhrady přípustny, jako je tomu např. u RÚB.)

5. Pokud jde o chronologické otázky mezinárodních autorskopravních smluv, můžeme je níže uvést následujícími způsobem s tím, že některá historická znění těchto mezinárodních smluv mají dodnes svůj význam pro vázanost mezi určitými státy, včetně naší republiky.

Snahy po co největším rozšíření území ochrany práva autorského a o jeho jednotnou úpravu vedly v druhé pol. 19. stol. k uspořádání několika světových sjezdů, kdy počátek byl učiněn sjezdem bruselským roku 1858, dále pak sjezdem pařížským roku 1878. Svou roli přitom sehrála i založená *Association littéraire et artistique internationale* (ALAI). Mimovládní úsilí došlo uznání u vlády švýcarské roku 1886.

Dne 8. 9. 1886 byla v Bernu podepsána multilaterální, univerzálně otevřená, *Convention de Berne pour la protection des oeuvres littéraires et artistiques*, a to mezi těmito 9 státy: Anglie, Belgie, Francie, Haiti, Itálie, Německo, Španělsko, Švýcarsko a Tunisko. Později k ní přistoupilo ještě Lucembursko, Monako, Norsko a Japonsko. Tehdejší Rakousko-Uhersko nebylo jejím signatářem, což bylo v науce kritizováno (srov. *Kadlec, 1892, 1894*). (Rakousko-Uhersko ovšem již mělo uzavřeny některé autorskopravní smlouvy bilaterální – viz níže, a vůči některým státům jiným byla zaručena vzájemnost ochrany.) V důsledku toho se ani býv. Československo, jako jeden z nástupnických států, od svého vzniku roku 1918 této úmluvy neúčastnilo. (Původního znění tzv. bernské úmluvy z roku 1886 se proto neúčastní ani Česká republika.)

(S dobou uzavření tzv. bernské úmluvy časově souvisí i sjednání tzv. montevidejské úmluvy roku 1889, viz níže, k čemuž došlo právě po vzoru úmluvy bernské.)

Dne 4. 5. 1896 bylo v Paříži původní znění tzv. bernské úmluvy doplněno.

Její doplněné původní znění pak bylo dne 13. 11. 1908 poprvé revidováno. Stalo se tak v Berlíně a hovoří se proto o jejím berlínském revizním znění. Býv. Rakousko-Uhersko se této revize neúčastnilo, což platilo i pro nově vzniklé Československo.

Dne 20. 3. 1914 byl v Bernu navíc podepsán *Protocole additionnel á la Convention de Berne révisée du 13 novembre 1908*. Ani tohoto dodatkového protokolu se býv. Rakousko-Uhersko z pochopitelných důvodů, spočívajících v neúčasti na vlastním znění tzv. bernské úmluvy, neúčastnilo. To opět platilo i pro nově vzniklé Československo a platí i pro Českou republiku.

Až na základě tzv. mírové smlouvy, tj. *Smlouvy mezi čelnými mocnostmi spojenými i sdruženými a Československem*, podepsané v Saint-Germain-en-Laye dne 10. září 1919 (viz č. 508/1921 Sb. z. a n.) přijalo nově vzniklé Československo jako jeden z nástupnických států zaniklého Rakouska-Uherska závazek přistoupit ve lhůtě dvanácti měsíců ode dne uzavření této smlouvy k vyjmenovaným mezinárodním úmluvám, mezi něž patřila i *Mezinárodní úmluva bernská ze dne 9. září 1886, revidovaná v Berlíně dne 13. listopadu 1908 a doplněná dodatečným protokolem podepsaným v Bernu dne 20. března 1914, o ochraně děl literárních a uměleckých* (viz čl. 20 a přil. I cit. tzv. mírové smlouvy).

Na základě uvedeného mezinárodního závazku bezvýhradně přistoupilo býv. Československo k tzv. bernské úmluvě ve znění berlínské revize, a to s mezinárodní platností pro ně dnem 22. 2. 1921. Československo se tak stalo členskou zemí *Mezinárodní unie na ochranu děl literárních a uměleckých*. (Viz *Úmluvu bernskou o ochraně děl literárních a uměleckých, revidovanou v Berlíně dne 13. listopadu 1908*, jejíž český úřední překlad byl spolu s původním francouzským zněním a s vyhlásovací doložkou, obsahující mj. přehled států vázaných touto úmluvou ke dni 1. 1. 1921, uveřejněn pod č. 401/1921 Sb. z. a n.) Následně a samostatně byl uveřejněn I. a II. dodatek k tzv. bernské úmluvě ve znění berlínské revize, obsahující prohlášení výhrad unijních zemí (I. dodatek) a náhradní texty (II. dodatek). (Viz *vyhl. č. 120/1922 Sb. z. a n., jíž se uvádějí ve známost dodatky k úmluvě bernské o ochraně děl literárních a uměleckých, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908 a uveřejněné pod čís. 401 ve Sbírce zákonů a nařízení státu československého ze dne 10. listopadu 1921*, která opět obsahovala kromě českých úředních překladů obou dodatků též jejich původní text v jazyce francouzském.) Dodatekový protokol k tzv. bernské úmluvě ve znění berlínské revize byl uveřejněn též následně a samostatně (viz *vyhl. č. 183/1922 Sb. z. a n., jíž se uvádí ve známost Dodatekový protokol ze dne 20. března 1914 k revidované Úmluvě bernské ze dne 13. listopadu 1908*, která opět obsahovala český úřední překlad a původní francouzské znění.)

Dne 2. 6. 1928 byla tzv. bernská úmluva podruhé revidována v Římě, a proto se hovoří o její římské revizi, které se účastnilo i býv. Československo s tím, že tato revize pro ně nabyla mezinárodní platností dnem 30. 11. 1936. (Viz *Bernskou*

úmluvu o ochraně děl literárních a uměleckých ze dne 9. září 1886, revidovanou v Berlíně dne 13. listopadu 1908 a v Římě dne 2. června 1928, jež byla uveřejněna pod č. 286/1936 Sb. z. a n., a to jak její český úřední překlad, tak i její původní text v jazyce francouzském. Opatřena byla vyhláovací doložkou, obsahující přehled států, které byly vázány touto úmluvou. Výhrady států byly uveřejněny v příl. I. a II., náhradní texty v příl. III.) Vyhláovací doložka uveřejněná pod č. 286/1936 Sb. z. a n. byla dále doplňována podle přístupu jednotlivých dalších států k tzv. bernské úmluvě, revidované v Berlíně a v Římě. Dělo se tak vyhláškami ministrů zahraničních věcí a spravedlnosti. (Viz vyhl. č. 84/1937 Sb. z. a n., o přístupu Lotyšska k Bernské úmluvě o ochraně děl literárních a uměleckých, vyhl. č. 203/1937 Sb., o přístupu Portugalska k Bernské úmluvě o ochraně děl literárních a uměleckých, a vyhl. č. 29/1939 Sb. z. a n., o rozšíření působnosti Bernské úmluvy o ochraně děl literárních a uměleckých na Aden, Burmu, Saravak a Severní Britské Borneo.) V důsledku válečných událostí nebyly další přístupy uveřejňovány a po válce až do dnešní doby nebylo již vydávání těchto vyhláovacích aktů u nás obnoveno, čímž z hlediska našeho práva není ani známa pozdější účast jednotlivých států na tzv. bernské úmluvě. Tento stav mimořádně ztěžuje aplikaci § 50, zejména odst. 2. Příslušné noty apod. akty jsou totiž služebně známy jen Ministerstvu zahraničních věcí z jeho úřední činnosti, které je služebně cestou dále oznamuje Ministerstvu kultury pro jeho úřední účely. Uvedeny ve známost veřejnosti nejsou, přestože se v jejich důsledku má – s ohledem na odst. 2, ve stanovených případech postupovat. To platí i o výhradách jednotlivých států, pokud byly prohlášeny. (Úřední přípravy doplňků vyhláovacích doložek, které byly chystány k úřední publikaci počátkem 90. let a které měly tento stav napravit, nebyly nakonec Ministerstvem zahraničních věcí realizovány. Tento stav je dílčím projevem úpadku právní kultury státní správy a jejího výkonu u nás, za nějž nese politickou odpovědnost ministr zahraničních věcí.) (Obdobný stav je i na Slovensku.) Mezinárodní smlouvy autorskoprávní a z oboru práv výkonných umělců totiž mají poněkud odlišnou funkci než řada jiných mezinárodních smluv.

Tzv. bernská úmluva byla potřetí revidována v Bruselu dne 26. 6. 1948, počtvrté ve Stockholmu dne 14. 7. 1967 a dosud naposledy (popáté) v Paříži dne 24. 7. 1971. K bruselskému reviznímu znění z roku 1948 býv. Československo nepřistoupilo. Podepsalo je, ale neratifikovalo, "ač proti ratifikaci nemluví žádné závažné důvody", napsal ve své době *Milde*, 1957. Pokud jde o revizní znění stockholmské, pak toto jako celek nenabýlo účinnosti. Účinnosti nabyla jen ust. administrativní a závěrečná, která však byla za několi let převzata do znění revize pařížské.

Československo přistoupilo až ke znění pařížské revize z roku 1971, které pro ně nabýlo platnost dnem 11. 4. 1980. Prezident republiky tzv. bernskou úmluvu ve znění pařížské revize ratifikoval, avšak byla (odvolatelně) prohlášena výhrada k čl. 33 odst. 1. V důsledku toho nelze spor mezi dvěma nebo více státy *Unie pro ochranu práv autorů k jejich literárním a uměleckým dílům* (jejíž název se změnil), který nebude vyřešen jednáním, předložit Mezinárodnímu soudnímu dvoru formou

žádosti podané v souladu s jeho statutem, pokud se zúčastněné státy nedohodnou na jiném způsobu řešení. A to s tím, že stát, který předkládá spor tomuto soudu má o tom zpravit Mezinárodní úřad duševního vlastnictví, který o tom uvědomí ostatní státy unie. Na žádný spor mezi Československem, které prohlásilo zmíněnou výhradu, a kterýmkoli jiným státem uvedeně unie, se proto ust. čl. 33 odst. 1 nevztahovalo. (K takovému sporu ani v praxi nedošlo.) (Viz vyhl. č. 133/1980 Sb., o Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, doplněné v Paříži dne 4. května 1896, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněné v Bernu dne 20. března 1914 a revidované v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971, která již obsahuje pouze český úřední překlad, včetně překladu přílohy. Neobsahuje text francouzský, který je v případě rozdílných názorů na výklad různých textů rozhodný – viz čl. 37 odst. 1 písm. c). Vyhláovací doložka je velmi stručná a neobsahuje přehled států vázaných příslušným zněním.)

Rozhodnutím shromáždění *Unie pro ochranu práv autorů k jejich literárním a uměleckým dílům* (v mezinárodním právním jazyku se pro ni používá zkratka „Bernská unie“) byly na jeho 10. řádném zasedání dne 28. 9. 1979 přijaty dílčí změny tzv. bernské úmluvy ve znění pařížské revize, které vstoupily v platnost dnem 19. 11. 1984, což byl i den, kdy vstoupily v platnost i pro býv. Československo. (Viz vyhl. č. 19/1985 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 133/1980 Sb., o Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, doplněné v Paříži dne 4. května 1896, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněné v Bernu dne 20. března 1914 a revidované v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971, která již opět obsahuje jen český úřední překlad.)

Od 1. 1. 1993 se Česká republika účastní tzv. bernské úmluvy ve znění její pařížské revize. (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o tom ale nebylo ve *Sbírce zákonů České republiky* uveřejněno.) Stejná vázanost platí i pro Slovensko.

V současné době se na mezinárodní, zatím jen expertní, úrovni připravuje Dodatkový protokol k této úmluvě. (Děje se tak souběžně s přípravami Instrumentu k *Mezinárodní úmluvě o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových (a televizních) organizací* – viz vyhl. č. 192/1964 Sb.)

RÚB je spravována *Světovou organizací duševního vlastnictví* (WIPO, OMPI), sídlem v Ženevě. (Vysvětlivky k RÚB viz *Knap*, 1993.)

6. Vedle RÚB má globální světový význam další univerzálně otevřená mezinárodní smlouva z oboru autorského práva, jíž je *Všeobecná úmluva o autorském právu*, která byla i s protokoly k ní připojenými sjednána dne 6. 9. 1952 v Ženevě na mezivládní konferenci o autorském právu mezi 40 signatáři.

Býv. Československo k ní přistoupilo, včetně Protokolů č. 2 a č. 3 (nikoli č. 1, který se týká děl autorů bez státní příslušnosti a uprchlíků), až později (a připrav se ani neúčastnilo) a s tím, že pro ně nabýla účinností dnem 6. 1. 1960. (Viz vyhl. č. 2/1960 Sb., o *Všeobecné úmluvě o autorském právu*, ve znění úřed. sděl.

č. 16/1960 Sb. (V nauce byl přístup doporučován již dříve – viz *Milde, 1957*.) Vyhlášená doložka byla velmi jednoduchá a neobsahovala přehled států vázaných touto úmluvou. Obsahovala též jen český úřední překlad úmluvy.)

Tato mezinárodní smlouva byla dne 24. 7. 1971 na konferenci v Paříži revidována a byl sjednán *Dodatkový protokol 2 o uplatňování Všeobecné úmluvy na díla určitých mezinárodních organizací*.

Býv. Československo přistoupilo k dosud jediné periodické revizi této úmluvy s výhradou k čl. XV, která je obdobná, jak je shora uvedeno o úmluvy bernské, tzn. týká se jurisdikace Mezinárodního soudního dvora. Tato revize pro ně vstoupila v platnost dnem 18. 4. 1980. (Viz *vyhl. č. 134/1980 Sb.*, o *Všeobecné úmluvě o autorském právu revidované v Paříži dne 24. července 1971*, která opět obsahuje jen český úřední překlad. Současně byl vyhlášen i *Dodatkový protokol 2*.)

Od 1. 1. 1993 se Česká republika účastní VÚAP ve znění její pařížské revize. (Vysvětlivky k VÚAP viz *Knap, 1993*.) (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o účasti České republiky na této úmluvě ale nebylo ve *Sbírce zákonů České republiky* uveřejněno.) Stejná vázanost platí i pro Slovensko.

7. Výhradně RÚB a nikoli VÚAP se řídí vztahy České republiky ke státům, které se účastní RÚB i VÚAP, jestliže jde o ochranu děl, pro které je „zemí původu díla“ (srov. § 11 AZ, čl. 5 odst. 4 RÚB) některý ze států tzv. *Bernské unie* (viz písm. c) *Dodatkového prohlášení vztahujícího se k čl. XVII VÚA*). V tomto smyslu je tedy řešena možná právní kolize mezi RÚB a VÚAP.

8. Dne 18. 3. 1975 byla v Praze podepsána bilaterální *Dohoda mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o vzájemné ochraně autorských práv k dílům literárním, vědeckým a uměleckým* (viz *vyhl. č. 5/1976 Sb.*). (Býv. SSSR uzavřel podobné bilaterální smlouvy též s Maďarskem, Bulharskem, býv. Německou demokratickou republikou a s Polskem. Jejich účelem bylo zvýšit autorskoprávní ochranu s ohledem na čl. VII VÚAP a s ohledem na autorskoprávní vývoj v býv. SSSR, který nebyl smluvní stranou RÚB – srov. dřívější volnost překladu na území SSSR apod.) Rovněž tato bilaterální úprava vychází ze zásady asimilace postavení cizích autorů postavení vlastních státních příslušníků (tj. z formální reciprocity). Ve vztahu vůči VÚAP a RÚB se jedná o mezinárodní smlouvu zvláštní a její ust. mají přednost, jsou-li pro ochranu děl a autorů příznivější. Význam této mezinárodní smlouvy zůstává i po zániku býv. SSSR, a to i přesto, že celkově význam bilaterálních smluv je v tomto oboru dnes již menší. (Vysvětlivky k této úmluvě viz *Knap, 1993*.)

9. Bez historického významu není, že samo vnitrostátní právo autorské, alespoň platné na našem území, se vyvinulo z bilaterálních mezinárodních autorskoprávních smluv, které historicky předchýly úpravy vnitrostátní. Mám na mysli zvláště *Státní smlouva mezi Jeho Veličenstvím císařem rakouským a Jeho Veličenstvím králem Sardinským o oboustranném zajištění vlastnických práv týkajících se literárních a uměleckých děl, uzavřenou ve Vídni 22. května 1840, oznámenou všem apelačním soudům dvorským dekretem z 14. července 1840* (č. 441 sb. z. s.), k níž přistoupila

postupně vláda modenská a toskánská. Následně sem patří autorskoprávní konvence s Francií (*Státní smlouva mezi Rakouskem a Francií z 11. prosince 1866, o vzájemné ochraně původských práv k dílům literatury a umění*, viz č. 169/1866 Ř. Z.). Dále mám na mysli smlouvu mezi Rakouskem na jedné straně a Uherskem na straně druhé z roku 1887 (viz *zák. č. 14/1887 Ř. Z., jímž zmocňují se ministerstvo království a země na říšské radě zastoupených, aby učinilo sjednání s ministerstvem země koruny Uherské o vzájemné ochraně původců děl literárních nebo uměleckých i jich právních nástupců*, který v rámci zmocnění obsahoval i návrh vlastního textu smlouvy.) Rovněž sem patří i *Státní smlouva ze dne 8. července 1890, mezi Jeho Veličenstvím císařem rakouským, králem českým atd. atd. a Apoštolským králem Uherským a jeho Veličenstvím králem Italským o vzájemné ochraně původců děl literárních neb uměleckých i jich právních nástupců*, která byla podepsána ve Vídni dne 8. 6. 1890 (viz č. 4/1891 Ř. Z.). Tato státní smlouva byla obnovením shora uvedené konvence z roku 1840 mezi Rakouskem a Sardinii. Následovala smlouva s Velkou Británií a Irskem, podepsaná ve Vídni dne 24. dubna 1893, tj. *Státní smlouva ze dne 24. dubna 1893, mezi Jeho Veličenstvím císařem rakouským, králem Českým atd. a Apoštolským králem Uherským a Jejím Veličenstvím královnou spojeného království Velké Británie a Irska, císařovnou Indickou atd., o vzájemné ochraně původců děl literárních neb uměleckých i jich právních nástupců* (viz č. 77/1893 Ř. Z.). Dále pak následovala bilaterální smlouva s Německem, podepsaná v Berlíně dne 30. prosince 1899, a to *Smlouva státní ze dne 30. prosince 1899 mezi Jeho Veličenstvím císařem rakouským, králem Českým atd. a Apoštolským králem Uherským se strany jedné a jeho Veličenstvím císařem Německým, králem Pruským, jménem říše Německé se strany druhé o vzájemné ochraně děl literárních, uměleckých a fotografických* (viz č. 50/1901 Ř. Z.) (Většinu historických bilaterálních smluv uzavřela Francie.) 10. Mezinárodní smlouvy, jež má na mysli odst. 2, nepatří do třídy „mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách“, jimiž je Česká republika vázána, a které – pokud jsou u nás ratifikovány a vyhlášeny, jsou bezprostředně závazné a mají přednost před zákonem (srov. čl. 10 Ústavy ČR). Prakticky to znamená i to, že autor, který je občanem České republiky (a jemu autorskoprávně na roveň postavený azylant v České republice) se nemůže dovolávat aplikace těchto mezinárodních smluv, pokud jde o užití jeho díla na území České republiky, i kdyby snad byly pro jeho práva příznivější. Účinnost těchto mezinárodních smluv není AZ ani jiným zákonem na tyto případy stanovena. 11. Pokud jde o mezinárodní informovanost o národních autorskoprávních zákonodárstvích a souvisejících otázkách (jde o činnost na poli výchovy, vědy a osvěty), včetně informací o národních krocích ve věcech doporučení a úmluv, které též souvisí s autorským právem, srov. institut „podávání zpráv členskými státy“ (*Reports by Member States, présentation de rapports par les Etats Membres*) podle čl. VIII Úmluvy, jíž se zřizuje *Organisace Spojených národů pro výchovu, vědu a osvětu*, (*Constitution of the United Nations educational, Scientific and Cultural Organisation, Convention créant une Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture*, UNESCO), podepsanou v Londýně

dne 16. 11. 1945, která nabyla pro býv. Republiku československou účinnosti dne 4. 10. 1946. (Viz č. 196/1947 Sb. z. a n.) Touto smlouvou je od 1. 1. 1993 vázána Česká republika jako právní nástupce. (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o tom ale nebylo ve *Sbírce zákonů České republiky* uveřejněno.) Stejná vázanost platí i pro Slovensko.

Z hlediska informovanosti okrajově upozorňují i na existenci multilaterálních tzv. meziamerických dohod týkajících se práva autorského a majících prvky regionální. Jejich význam je dnes již povětšinou překonán dalším vývojem v mezinárodním společenství. Česká republika se těchto mezinárodních smluv neúčastní. (To platí i pro Slovensko a pro býv. Československo.) (Viz mezinárodní autorskoprávní smlouvy z Montevidea, 1889, Buenos Aires, 1902, Rio de Janeiro, 1906, Buenos Aires, 1910, Caracasu, 1911, Havany, 1928, a z Washingtonu, 1946.) 12. Zákonná pravidla pro vyhlásování mezinárodních smluv jsou stanovena v § 3 zák. ČNR č. 545/1992 Sb., o *Sbírce zákonů České republiky*. Všeobecnou přístupnost *Sbírky zákonů České republiky* zajišťují obce (viz § 9 cit. zák. č. 545/1992 Sb.). Zabezpečovat vztahy České republiky k ostatním státům, vyplývající z mezinárodních autorskoprávních smluv, patří do legální působnosti Ministerstva zahraničních věcí, které je ústředním orgánem státní správy pro oblast zahraniční politiky. (Viz § 6 zák. ČNR č. 2/1969 Sb., o *zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. Zejména též srov. demonstrativní výčet činností tohoto správního úřadu podle § 6 odst. 3 tohoto zák.) V důsledku již zmíněné několik desetiletí let trvající absence řádných vyhlášovacích doložek Ministerstva zahraničních věcí, nelze některé shora uvedené skutečnosti týkající se účasti jednotlivých států na autorskoprávních mezinárodních smlouvách a jejich různých revizních zněních považovat u nás za obecně známé. Totéž platí i o subsidiární otázce vzájemnosti ochrany v České republice a jiných státech. (Výjimkou je *vl. vyhl. č. 50/1927 Sb. z. a n., o ochraně původského práva v poměru k Spojeným státům americkým*, jejíž význam je ale dnes již omezený.) Tento důsledek nečinnosti státní správy se nepřímo promítá i do odpovědnostních vztahů, včetně posuzování subjektivní stránky trestného činu podle § 152 trest. zák., kterou v určitých specifických případech s mezinárodním aspektem prakticky nelze u nás postihnout. 13. Přehled stavu mezinárodních autorskoprávních a některých jiných smluv, včetně uvedení posledního aktu, jehož je příslušný stát účastníkem, a data, od něhož se příslušný stát stal jeho smluvní stranou, je pravidelně uveřejňován v prvním čísle každého ročníku zahraničního odborného časopisu *Industrial Property and Copyright* (před rokem 1995 se jednalo o časopis *Copyright*), vydávaného *Světovou organizací duševního vlastnictví* (WIPO, OMPI) v Ženevě v jazykových verzích anglické, francouzské a španělské. Přehled stavu mezinárodních autorskoprávních a některých jiných souvisejících smluv je také pravidelně uveřejňován v prvním čísle každého ročníku zahraničního odborného časopisu *Copyright Bulletin*, vydávaného *Organizací Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu* (UNESCO) v Paříži v jazykových verzích anglické, francouzské, španělské a ruské. V obou uvedených časopisech jsou průběžně uveřejňovány i přístupy jednotlivých

států k příslušným mezinárodním úmluvám a řada dalších odborných informací. 14. V roce 1981 bylo ministry kultury České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky společně zřízeno *Československé informační středisko pro autorské právo* (ČISAP), sídlem v Praze, jako útvar organizačně přičleněný k tehdejší socialistické organizaci *Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním*, a byl vydán jeho statut. (Viz *společné rozhodnutí ministra kultury ČSR a ministra kultury SSR č. 444/81-SM, uveř. v sešitu 10/1981 Věst., jako směr. MK ČSR č. 9/1981 Věst.*) *Československé informační středisko pro autorské právo* bylo zřízeno jako národního střediska tohoto druhu a zabezpečovalo styk s *Mezinárodním autorskoprávním informačním střediskem*, zřízeným *Organizací Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu* (UNESCO), sídlem v Paříži, a s jinými národními a regionálními autorskoprávními středisky ostatních států. Zřízení ČISAP bylo oznámeno generálnímu řediteli UNESCO. Činnost ČISAP vycházela ze závěrů přijatých orgány UNESCO a souvisela též s plněním VÚAP (srov. čl. V quarter odst. 1 pododst. a) a d). Asi od přelomu 80. a 90. let však ČISAP fakticky přestalo z údajných hospodářských důvodů vyvíjet činnost a v nové organizační struktuře ochranné organizace, do níž statutárně příslušelo, resp. ve struktuře jejího právního nástupce, ztratilo své místo. Jeho faktický zánik ale nebyl nijak uveřejněn. 15. Ve smyslu *Středoevropské dohody o volném obchodu mezi Českou republikou, Maďarskou republikou, Polskou republikou a Slovenskou republikou*, (CEFTA), podepsané v Krakově 21. 12. 1992, (viz *sděl. č. 54/1995 Sb.*), zahrnuje „ochrana duševního vlastnictví“ mj. ochranu autorských práv. Strany této úmluvy se zavázaly mj. k tomu, že na žádost kterékoli z nich „se uskuteční konzultace expertů o těchto otázkách, zejména o činnosti vztahující se k existujícím nebo budoucím mezinárodním konvencím o harmonizaci, vykonávání a vynucení duševního vlastnictví a o činnosti mezinárodních organizací jako je *Všeobecná dohoda o clech a obchodu, WIPO, stejně jako o vztazích stran se třetími zeměmi v otázkách týkajících se duševního vlastnictví*“ (čl. 25 odst. 4. cit. úmluvy). (Úřední český překlad anglického znění této úmluvy ale není v řadě míst správný, a to zejména s ohledem na český právní jazyk.) Cit. mezinárodní ujednání šířeji, byť nepřímo souvisí i s odst. 2, který je zde komentován.

Výklad k odstavci 3):

1. Jestliže nelze působnost AZ vztáhnout na díla autorů uvedených shora v komentáři k odst. 1, *sub b*), tj. na díla cizích státních příslušníků, pokud tyto osoby u nás nepoživají práva azylu, ani podle mezinárodních smluv, ani subsidiárně podle „zaručené vzájemnosti“ mezi oběma státy, pak platí pro působnost AZ na tato díla následující (v pořadí již třetí a čtvrtý) subsidiární postup, a to: *a*) byla-li díla těchto autorů poprvé vydána nebo jinak uveřejněna (srov. § 10 AZ) v České republice, před 1. 1. 1993 v Československu, a nestalo-li se tak, platí subsidiárně:

b) má-li autor takového díla bydliště v České republice, před 1. 1. 1993 v Československu. Pojem „bydliště“ je chápán ve smyslu bydliště trvalého, nikoli

jen ve smyslu krátkodobého pobytu např. studijního, turistického apod. (Srov. Knap, 1993.)

Subsidiární postup podle kritérií dle odst. 3 bývá v praxi málo frekvencovan.

2. Není-li splněn žádný ze shora uvedených zákonných (subsidiárně nastupujících) předpokladů ("podmínek") pro působnost AZ, pak platí, že ust. AZ se na zahraniční dílo příslušného autora nevztahují. Tzn., že jeho užití by bylo na území České republiky volné, tj. v autorskoprávním režimu *domaine public*. Do tohoto režimu by se zahraniční dílo ovšem dostalo z jiného právního důvodu než z důvodu skončení doby trvání autorského práva majetkového. Z hlediska majetkových zájmů autora pak platí, jako by se v tomto případě ani nejednalo o tzv. autorské dílo. Z hlediska jeho zájmů osobních (ideálních) však platí postup podle § 35 odst. 2 věta druhá AZ. Tzn., že ani toto volné zahraniční dílo nesmí být použito způsobem, který neodpovídá jeho hodnotě a aniž by byl uveden jeho autor, je-li znám. Též platí, že o zachování této podmínky „pečují“ autorské svazy a ochranné organizace (viz § 35 odst. 2 věta druhá). (Srov. též Grečo, 1972, a důvodovou zprávu vládního návrhu AZ z roku 1965.)

Vznik stavu, který je uveden shora, je v důsledku širokého počtu států o účastnících se na mezinárodních autorskoprávních smlouvách, prakticky zcela ojedinělý, nicméně právně možný. (Z ohledu mravního ale nevhodný.)

Výklad k odstavci 4):

1. Ust. odst. 4 obsahuje normativní pravidlo srovnání dob ochrany díla (doby trvání autorského práva k dílu) nebo-li pravidlo kratší doby (*rule of the shorter term*). Vychází se přitom z tzv. materiální reciprocity. Trvání autorského práva k dílu cizího státního příslušníka (rozuměj díla, na něž se vztahují ustanovení AZ), nesmí být delší než v zemi původu díla (viz § 11 AZ). Pokud by v zemi původu díla byla doba trvání autorského práva majetkového stanovena na dobu kratší než jak u nás stanoví § 33, bude i u nás v případě zahraničního díla platit tato cizí doba kratší. (Jedná se o výjimku z jinak obecného národního režimu.) Výraz časově „delší“ trvání autorského práva je třeba vyložit ve spojení s tím, že autorské právo k dílu cizího státního příslušníka trvá i v zemi původu díla a jen po tu dobu, kdy tam trvá a nesmí být delší než v zemi původu díla. Ochrana na území České republiky je tedy závislá na trvání doby ochrany v zemi původu díla. (Srov. Murín, 1994, pokud jde o stejnou úpravu slovenskou.) Z toho vyplývá právní závěr, že na základě aplikace pravidla srovnání dob ochrany díla lze u nás autorskoprávní ochranu zahraničních děl v určitých případech dokonce odepřít. Tj., jestliže není zahraniční dílo v zemi svého původu chráněno. Tento výkladový závěr je funkční, historický i doktrinární (viz Knap, 1993).

2. Počátek doby trvání majetkových autorských práv k zahraničnímu dílu je při výkladu uvedeného pravidla nutno vyložit s ohledem na počítání této doby v zemi původu díla. Toto počítání může být odlišné od počítání této doby podle AZ. Nejde

totiž jen o délku trvání, ale i o skutečnost, která je kritériem počátku a o způsob počítání doby. Je např. známo, že v některých státech došlo z válečných příčin k prodloužení doby trvání majetkových autorských práv (i některých jiných majetkových práv). Stalo se tak někdy i zvláštními zákony mimo zákony autorské. V býv. Československu k prodloužení doby trvání majetkových autorských práv z důvodu událostí první ani druhé světové války, tj. z důvodů nemožnosti obvyklé exploatace děl, nedošlo, což naše nauka správně hodnotí kriticky (srov. Knap, 1993).

Výklad k odstavci 5):

1. Práva výkonných umělců spočívají z hlediska mezinárodního obdobně jako právo autorské na zásadě asimilace a na zásadě teritoriality. Doplnějí se stanovením některých zvláštních konvenčních práv, jež platí na základě mezinárodní úmluvy mezi smluvními státy v jejich mezistátních vztazích. (Neplatí již ve vztazích mezi příslušnými smluvními státy.)

Odst. 5 ustanovuje pro výkonné umělce a jejich výkony obdobný právní režim, jaký je v předchozích odst. 1 – 4 stanoven pro autory a jejich díla. (Pro jiné oblasti viz § 39 odst. 1.) Odst. 5 je odkazovací normou.

2. Pokud jde o použití mezinárodní smlouvy, platí pro případ výkonných umělců a jejich výkonů *Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových (a televizních) organizací*, podepsaná v Římě dne 26. 10. 1961 na diplomatické konferenci. Býv. Československo se této úmluvy účastnilo od 14. 8. 1964 (viz vyhl. č. 192/1964 Sb., ve znění red. sděl. č. 157/1965 Sb.). Vyhlášen byl ale jen úřední překlad této úmluvy do češtiny. Autentické texty v angličtině, francouzštině a španělštině nebyly u nás uveřejněny. (V důsledku některých podmínek vztahujících se k přístupu států k této úmluvě, nelze ji striktně považovat za mezinárodní smlouvu univerzálně otevřenou, přestože je vhodné a účelné, aby jí byla – srov. Kunz, 1969.)

Býv. Československo však oznámilo výhradu k tzv. římské úmluvě, a to ve smyslu čl. 16 odst. 1 písm. a) bod iii) a iv), která se týkala zvukových záznamů.

Tzv. římská úmluva je společně spravována *Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO, OMPI)*, *Organizací Spojených národů pro výchovu, vědu, a kulturu (UNESCO)* a *Mezinárodním úřadem práce*. (Vysvětlivky k ní viz Knap, 1993.)

Tzv. římská úmluva platí v původním znění. Revidována dosud nebyla ani se její revize nepřipravuje.

V současné době se na expertní mezinárodní úrovni připravuje pouze Instrument k tzv. římské úmluvě. (Děje se tak souběžně s přípravami Protokolu k RÚB.)

Od 1. 1. 1993 se této úmluvy účastní Česká republika jako právní nástupce. (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o tom ale nebylo ve *Sbírce zákonů České republiky* uveřejněno.) Stejná vázanost platí i pro Slovensko.

3. Při aplikaci celého § 50 se nevyhne posouzení právních vztahů České republiky k cizině, které může být podle okolností případu předmětem znaleckého

posudku znalce z oboru „právní vztahy k cizině“. Celkově lze říci, že v důsledku fungování *Evropské unie* dochází i k novému pojmání otázky státní příslušnosti ve smyslu autorskoprávním.

4. Ve slovenském právu platí pro celý § 50 stejná zákonná úprava, která byla stejně jako i u nás recipována z práva československého, platného ve znění ke dni 31. 12. 1992.

Souvisící předpisy:

§ 33 AZ, § 35 odst. 2 AZ, § 51 AZ, Úmluva, jíž se zřizuje Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a osvětu. (č. 196/1947 Sb. z. a n.), RÚB, VÚAP, Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací (vyhl. č. 192/1964 Sb.), Dohoda mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o vzájemné ochraně práv k dílům literárním, vědeckým a uměleckým (vyhl. č. 5/1976 Sb.), vl. vyhl. č. 50/1927 Sb. z. a n., o ochraně původského práva v poměru k Spojeným státům americkým, vyhl. č. 84/1937 Sb. z. a n., o přístupu Lotyšska k Bernské úmluvě o ochraně děl literárních a uměleckých, vyhl. č. 203/1937 Sb., o přístupu Portugalska k Bernské úmluvě o ochraně děl literárních a uměleckých, vyhl. č. 29/1939 Sb. z. a n., o rozšíření působnosti Bernské úmluvy o ochraně děl literárních a uměleckých na Aden, Burmu, Saravak a Severní Britské Borneo, LZPS, zák. ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, zák. č. 498/1990 Sb., o uprchlících, zák. ČNR č. 545/1992 Sb., o Sbírce zákonů České republiky, zák. ČNR č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, směr. MK ČSR č. 9/1981 Věst.

Z literatury:

Bystrický, R.: *Mezinárodní ochrana nehmotných statků*. Praha 1958. Červinka, A.: *Ještě několi slov o Bernské úmluvě*. Sout. a tvorba 1929/3/4. H.: *Jednání s Lotyšskem o ochraně původských práv*. Sout. a tvorba 1928/3. Grečo, M.: *Autorský zákon č. 35/1965 Zb.* Martin 1972. Hermann-Otavský, K.: *Der internationale Urheberrecht*. 1903. Římská revize Bernské úmluvy o ochraně děl literárních a uměleckých. Sout. a tvorba 1928/6/8-9/11-12. Illík, D. et al.: *Piráti zvuku a obrazu*. Praha - Bratislava 1991. Kadlec, K.: *Několik otázek z práva autorského*. Lumír 1894/267 an. Provozovací právo k dílům dramatickým a hudebním. Praha 1892. Knap, K.: *Autorský zákon a předpisy souvisící*. 4. přepr. vyd. Praha 1993. Die Stellung der Tschechoslowakei im internationaler Urheberrecht. UFITA 32 s. 129. Některé aktuální problémy mezinárodní autorskoprávní ochrany děl literárních a uměleckých. Čas. pro mez. právo 1961 s. 117 an. Pomoc právní teorie legislativní praxi. Socialist. zákon. 1967/2. Pravidlo srovnávání dob ochrany v autorském právu. In: Akt. otáz. práva aut. a práv průmysl. Praha 1982. Přístup Československa k Všeobecné úmluvě o právu autorském a jeho význam pro

mezinárodní ochranu československých děl. Čas. pro mez. právo 1960/4. Zásada teritoriality autorského práva a její důsledky v mezinárodních vztazích, se zvláštním zřetelem k otázkám socialistické mezinárodní ekonomické integrace. In: Akt. otáz. práva aut. a práv průmysl. Praha 1978. Knap, K. - Kordač, J. - Reiniš, M.: *Pařížská revize Revidované úmluvy bernské a Všeobecné úmluvy o autorském právu z hlediska postavení ČSSR v mezinárodním právu autorském*. In: Akt. otáz. práva autor. a práv prům. Praha 1975 - 1976. Knap, K. - Kunz, O.: *Mezinárodní právo autorské*. Praha 1981. Kordač, J.: *Knap, K. - Kunz, O.: Mezinárodní právo autorské*. Socialist. zákon. 1982/7. Mezinárodní význam a ochrana práva autorského a práv autorskému právu příbuzných. In: Osobnomajet. práva. Bratislava 1968. Příprava revize Bernské konvence ve Stockholmu 1967. In: Osobnomajet. práva. Bratislava 1968. Stockholmská konference o mezinárodní ochraně duševního vlastnictví. Inf. Čs. komise pro spolu. s UNESCO 1967/3/4. Socialist. zákon. 1967/9. Kunz, O.: *Czechoslovak Participation in International Copyright Conventions*. Bull. of Czech. Law 1980/3/4. Ke Stockholmské konferenci o revizi úmluv o duševním vlastnictví v r. 1967. Čas. pro mez. právo 1967/1. La République socialiste tchécoslovaque en qualité de partie aux conventions internationales du droit d'auteur. Bull. de droit tch. 1980/1/2. Návrhy na vytvoření mezinárodní organizace pro ochranu duševního vlastnictví. Čas. pro mez. právo 1966/4. Společné právní zásady mezinárodních smluv o nehmotných statcích. Praha 1969. Účastie ČSSR v mezinárodních autorskoprávních konvencijach. Bjull. českého práva 1980/1/2. Účast ČSSR v mezinárodních autorskoprávních úmluvách. Bull. čs. práva 1980/1/2. Lch.: *Římská konference k revizi bernské úmluvy*. Sout. a tvorba 1928/12. Löwenbach, J.: *Autorskoprávní vztahy Československa ke státům latinské Ameriky*. Sout. a tvor. 1947/3. K nastávající revizi Bernské konvence. Sout. a tvor. 1947/8/9-10. Nový autorský zákon jugoslávský a jeho vztahy k Československu. Sout. a tvor. 1930/1/2. Nový text bernské konvence. Sout. a tvor. 1928/4/5. Luby, Š.: *Otto Kunz, Společné právní zásady mezinárodních smluv o nehmotných statcích*. Praha; Rozpravy ČSAV, 1969, stran 90. Práv. obzor 1969/9. Mildé, M.: *Na okraj „Všeobecné úmluvy o autorském právu“*. Práv. 1957/6. Plecítý, A.: *Postavení nehmotných práv v mezinárodních vztazích*. In: Stud. z mez. práva 1956. Procházka, J.: *Diplomatická konference k revizi Bernské konvence na ochranu děl literárních a uměleckých (duševního vlastnictví) v Bruselu 5. - 26. června t. r.* Sout. a tvorba 1948/8/9. K diskusi o nastávající revizi Bernské konvence. Sout. a tvor. 1947/11. Rozhlas a Bernská konvence. Sout. a tvor. 1948/5. Světová ochrana literárních a uměleckých děl. Sout. a tvor. 1947/12. Scheinpflug, K.: *Nová panamerická úmluva o ochraně původského práva k dílům literárním, vědeckým a uměleckým*. Sout. a tvor. 1947/2. Světová úmluva o ochraně autorských práv a její problémy. Sout. a tvor. 1946/3. Strnad, V.: *Československo-sovětská dohoda o vzájemné ochraně autorských práv*. In: Akt. otáz. práva aut. a práv prům. Praha 1975 - 1976. Švidroň, J.: *Centenaire de la convention de Berne: 1886 - 1986. (Sto rokov Bernskej konvencie)*. Genève, OMPI 1986, 284 strán tex-

tú s fotodokumentáciou. Práv. obzor 1988/7. J. G. Matvejev, Meždunarodnaja ochrana avtorskich prav. Moskva, Juridičeskaja literatura 1987, strán 224. Práv. obzor 1989/4. Týč, V.: *Mezinárodní ochrana průmyslových a autorských práv*. Brno 1993. Mezinárodní smlouvy a český právní řád. Čas. pro práv. vědu a praxi 1994/2.

* * *

SUMMARY

Comment on § 50 of the Copyright Act on Material And Territorial Competence

The text is actually comment on the § 50 of the Czech Copyright Act which draws very much from the Czechoslovak act of 1965. The mentioned provision concerns material and territorial jurisdiction of the Act. The Act is based on the principles of territoriality and assimilation expressed as national treatment. The Act is directly applicable to work of authors that are citizens of the Czech Republic or that enjoy asylum in the Czech Republic. Applicability to work of other persons is under international treaties. If there is no international treaty, the Act is applied when reciprocity is guaranteed. If none of the two conditions required by law is fulfilled, the provisions of the Act are applicable to work of authors that are not citizens of the Czech Republic (and do not enjoy asylum), if they were first published in the Czech Republic or if the domicile of the author is in the Czech Republic. (Before 1 January 1993 these facts concerned the former Czechoslovakia.) Furthermore, the time for which copyright of foreign citizens is granted, cannot be longer than that in the state of the origin of work. The provisions with which the text deals, concern performer artists and their performances as well.